

WPROWADZENIE

W maju 1983 r. w Podklasztorze k. Sulejowa odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa z udziałem gości zagranicznych (Związku Radzieckiego, Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Węgier) zorganizowana przez Zakład Ekonomii Politycznej Kapitalizmu Instytutu Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Łódzkiego wspólnie z Instytutem Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie nt. "Przemiany w ekonomii zachodniej (burżuazyjnej i socjaldemokratycznej) lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych". W konferencji uczestniczyli przedstawiciele większości akademickich ośrodków ekonomii politycznej i historii myśli ekonomicznej w kraju, w liczbie 70 osób.

W toku trzydniowych obrad zaprezentowano dziesięć referatów oraz sześć komunikatów naukowych, które wywołały ożywioną, wielowątkową dyskusję.

Otwarcie konferencji dokonał jej Przewodniczący prof. dr hab. Janusz Górski wskazując, iż celem konferencji jest poznanie przemian zachodzących w ekonomii burżuazyjnej, przemian które podważają znaczną część obowiązujących paradygmatów, co świadczy o pogłębiającym się kryzysie teorii ekonomii, za pomocą której coraz trudniej wyjaśnić rzeczywistość. Mówca wskazał również na istotne znaczenie konferencji dla teorii ekonomii w Polsce, która nosi cechy "zaściankowości". Cechuje ją bowiem niezła znajomość teorii Johna Maynarda Keynesa, wczesnych teorii postkeynesowskich, natomiast można mówić o nieco słabszym rozpoznaniu najnowszych teorii odnoszących się do ostatnich dwóch dziesięcioleci lat. Wreszcie w warunkach toczącej się ostrej walki ideologicznej w świecie, dobra znajomość teorii i poglądów drugiej strony staje się obiektywną koniecznością.

W trakcie obrad konferencji przedstawione zostały do dyskusji następujące referaty i komunikaty naukowe:

Pierwszy dzień obrad:

1. Prof. dr hab. Janusz Górski, Niektóre kierunki rozwoju ekonomii burżuazyjnej w latach siedemdziesiątych (ekonomia popytu a ekonomia podaży), Uniwersytet Łódzki [referat].
2. Dr Marek Belka, Monetaryzm. Negacja Keynesizmu?, Uniwersytet Łódzki [referat].

Drugi dzień obrad:

3. Doc. dr Karl Müller, Kilka uwag w dyskusji o tzw. "syntezie neoklasycznej", Wyższa Szkoła Techniczna, Karl-Marx-Stadt, NRD [referat].
4. Prof. dr Antal Matyas, Porównanie poglądów J. M. Keynesa i M. Friedmana z perspektywy marksistowskiej, Uniwersytet Ekonomiczny im. K. Marksa, Budapeszt, Węgry [referat].
5. Doc. dr Władysław Aleksiejew, Kryzys keynesowskiej polityki państwowego regulowania ekonomii, jego przyczyny i skutki, Politechnika Kijowska [referat].
6. Dr Jan Bednarczyk, Problematyka słupfłacji w świetle rozwoju zachodniej teorii ekonomii w latach siedemdziesiątych, Wyższa Szkoła Inżynierska, Radom [referat].
7. Dr Andrzej Wojtyła, Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania polityki gospodarczej Wielkiej Brytanii, Akademia Ekonomiczna, Kraków [referat].
8. Doc. dr Witold Lejman, Współczesny neoinstytucjonalizm amerykański (na przykładzie poglądów J. K. Galbraitha), Uniwersytet Łódzki [referat].
9. Prof. dr Emil Katona, Zmiany w polityce gospodarczej w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych oraz ich wpływ na standard życia w Afryce, Uniwersytet Ekonomiczny im. K. Marksa, Budapeszt, Węgry [referat].
10. Dr Adam Gwiazda, Metodologiczne dylematy zachodniej ekonomii, Uniwersytet Gdański [komunikat].
11. Dr Bogusław Fiedor, Zjawiska kryzysowe we współczesnej ekonomii niemarksistowskiej a poszukiwanie nowych podstaw metodologicznych, Akademia Ekonomiczna, Wrocław [komunikat].
12. Doc. dr hab. Marian Klimczak, Wątki stykowe we współczesnej anglosaskiej myśli ekonomicznej (na podstawie poglądów K. Bouldinga), Instytut Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa [komunikat].

Trzeci dzień obrad:

13. Prof. dr hab. Wiesław Piętkowski, Problematyka własności we współczesnej myśli socjaldemokratycznej, Uniwersytet Łódzki [referat].
14. Dr Gedyma Spychalski, Socjaldemokracja a katolicyzm społeczny (na przykładzie Socjaldemokratycznej Partii Austrii i Niemiec), Uniwersytet Łódzki [komunikat].
15. Dr Stanisław Szukałeki, Koncepcja trzech sektorów a praktyka przekształceń strukturalnych w Republice Federalnej Niemiec, Uniwersytet Łódzki [komunikat].
16. Dr Eugeniusz Kwiatkowski, Spór J. M. Keynesa i A. C. Pigou w kwestii zatrudnienia, Uniwersytet Łódzki [komunikat].

Przebieg obrad, dyskusje prowadzone w ich toku pozwalają na sformułowanie kilku spostrzeżeń, które nie są ich streszczeniem ani też wnioskami z nich wypływającymi. Ograniczone ramy wydawnictwa nie zezwalają na podjęcie takiej próby.

Uwaga pierwsza - dyskusja skoncentrowała się na trzech dużych grupach problemów metodologii ekonomii, sporze między tzw. ekonomią popytu a ekonomią podaży w ramach burżuazyjnej myśli ekonomicznej oraz stosunku myśli socjaldemokratycznej do węzłowych problemów polityki i ekonomiki współczesnego świata.

Po drugie - w toku dyskusji sporo miejsca zajął problem kryzysu współczesnej ekonomii zachodniej i jej przydatności dla wyjaśniania coraz bardziej złożonych zjawisk otaczającej nas rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

Po trzecie - dyskusja silnie ogniskowała się wokół problemów polityczno-gospodarczych dwóch regionów świata: Stanów Zjednoczonych oraz Europy Zachodniej. Znaczenie słabiej wystąpiły w dyskusji problemy krajów rozwijających się, warunki ich wzrostu, przezwyciężania licznych barier na drodze ich rozwoju. Na tym tle silnie akcentowano konieczność ujmowania tych kwestii w skali globalnej, gdyż tylko rozwiązania globalne stwarzają możliwość prawidłowego kształtowania oblicza współczesnego świata zarówno w sferze polityki, jak i ekonomiki.

Po czwarte - zarysowała się celowość organizowania okresowych spotkań ekonomistów zajmujących się współczesną burżuazyjną myślą ekonomiczną (jak również i socjaldemokratyczną) dla wymiany poglądów, prezentacji osiągnięć warsztatu naukowego poszczególnych o-

sób, wypracowywania opinii, ocen i konkluzji odnoszących się do dorobku burżuazyjnej ekonomii.

Plonem obrad konferencji w Podklasztorzu k. Sulejowa jest niniejszy tom, którego układ odbiega od przedstawionego wyżej porządku obrad. W tomie tym referaty i komunikaty zebrane zostały w trzy części: I - Metodologia ekonomii, II - Współczesna burżuazyjna myśl ekonomiczna, III - Współczesna myśl ekonomiczna socjaldemokracji.

Witold Lejman